

การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการขยายตัวของเมือง กรณีศึกษา ชุมชนเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

นิรันดร ดาศรี

กาญจนา ชมภู

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการขยายตัวของเมือง กรณีศึกษาชุมชนเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ ขอบเขตพื้นที่ศึกษา โครงข่ายถนนและพื้นที่ชุมชนเดิม ปัจจัยด้านส่งเสริมความเป็นเมือง ได้แก่ สถานศึกษา โรงพยาบาล สาธารณสุข สถานีตำรวจและที่ทำการไปรษณีย์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานที่กำจัดขยะ แหล่งน้ำ และโรงงานอุตสาหกรรม เป็นตัววิเคราะห์ ประกอบกับการประยุกต์ใช้เทคนิคและวิธีการของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยคิดพื้นที่ศึกษาออกมาเป็นตารางกิโลเมตร แล้วนำมาจัดลำดับค่าความเหมาะสมของพื้นที่ที่มีผลต่อการขยายตัวของเมือง โดยการนำคะแนนรวมที่ได้จากผลการคำนวณมาจัดลำดับค่าความเหมาะสมพื้นที่ของเมืองออกเป็น 3 ช่วง คือ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก พื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางและพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย ซึ่งในการแบ่งระดับคะแนนรวมของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาโดยหาค่าพิสัยได้พื้นที่ดังต่อไปนี้

พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการขยายตัวมากมีพื้นที่ประมาณ 11.11 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 17 % พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการขยายตัวปานกลางมีพื้นที่ประมาณ 24.74 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 38.7 % พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการขยายตัวน้อยมีพื้นที่ประมาณ 25.40 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 40 % พื้นที่กันออกเพื่อการพัฒนาพื้นที่ประมาณ 2.75 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 4.3 % ของพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 64 ตารางกิโลเมตรตามลำดับ

จากศึกษาพบว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการขยายตัวของเมืองสูงมักจะอยู่ในบริเวณที่ใกล้กับชุมชนเมืองที่มีอยู่เดิมและใกล้เส้นทางคมนาคมเนื่องจากมีความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆและมีสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่างบริการแก่ชุมชน